

Liten interesse for utveksling

Tannlegestudentene ved Universitetet i Oslo vegrer seg for studieopphold i utlandet. Til tross for mange læresteder og gode avtaler, velger de aller fleste av studentene ved Det odontologiske fakultet i Oslo å gjennomføre hele utdanningen på hjemlige breddegrader.

Den nye strategiske planen for Universitetet i Oslo vektlegger internasjonalisering. Gjennom Erasmus, programmet for samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner i Europa, har Odontologisk fakultet i Oslo til sammen ti utvekslingsavtaler i ni land. I tillegg kommer en bilateral avtale med universitetet i Cape Town, Sør-Afrika. Men utferdsstrangen blant de norske tannlegestudentene er liten. I fjor var det kun én norsk student som reiste ut. I vårsemesteret inneværende år reiste tre studenter til Sør-Afrika, ingen reiste ut i høstsemesteret.

Studentene søker om utveksling for det åttende semesteret. Ledelsen ved fakultetet foretar selve utvelgelsen i begynnelsen av det syvende semesteret, mens studentene ennå har liten klinisk erfaring. I tillegg til å bli kontrollert opp mot faglig progresjon gjennomgår de også et intervju. Oppholdet i utlandet må vare i minst tre måneder for å bli godkjent av Lånekassen og gi uttelling for studiepoeng.

– Prodekan studier, professor Morten Rykke ved Avdeling for kariologi og gerodontologi, hvordan ligger Odontologisk fakultet an i forhold til universitetets målsetting om internasjonalisering?

– Målsettingen frem mot 2020 er klar: Ti prosent av studentene skal i løpet av studiet ha et opphold ved en utenlandsk utdanningsinstitusjon. Odontologisk fakultet ligger per i dag langt under dette. Etter at vi i år gikk aktivt ut og informerte om fordelene

Sergej (22), Eugenij (22) og Felix (24) høster nyttige erfaringer som utvekslingsstudenter.

ved å reise, var tallet på søknader gledelig høyt. Dessverre har flere i ettertid signalisert at de ønsker å trekke seg. Vi kan ikke tvinge folk ut. Det eneste vi kan gjøre er å legge forholdene til rette så godt som mulig.

– Hvorfor er det så viktig at studentene drar utenlands?

– Studentene som reiser ut ser og opplever andre ting enn det pasientmassen her i huset gjenspeiler. I tillegg til å prøve noe nytt, får de ofte gjennomført behandlinger de vanligvis ikke får gjort i tilstrekkelig utstrekning. De får se hvordan utdanningen er organisert, og hvilken odontologisk profil man har i andre land. Helt vesentlig er selvfølgelig samarbeid, dette at man på lang sikt etablerer gode relasjoner som kommer til nytte innen undervisning og forskning. Det er viktig å etablere et godt samarbeid over landegrensene.

– Hva er grunnen til at studentene vegrer seg for å dra ut?

– For det første synes nok studentene at den undervisningen de har fra før er veldig god. De har også ansvar

for pasienter som de føler de ikke får fulgt opp ved å dra ut for en periode. Kommunikasjon med fremmedspråklige pasienter kan også være et hinder, selv om våre studenter alltid har en veileder som ved behov kan oversette til engelsk. Vi tror likevel den viktigste grunnen til at de vegrer seg er frykten for å gå glipp av undervisningen ved fakultetet. Vi forsøker å signalisere at de ikke reiser på utenlandsopphold for å gjøre og oppleve akkurat det samme som i Norge, og at ingen student skal få vanskeligheter med klinikkprogresjonen på grunn av et opphold i utlandet. Har man vært tre måneder ute, så tilsvarer det tre måneder hjemme. Mange føler at de må være på klinikken i Geitmyrsveien for å henge med. I virkeligheten ser vi overordnet på det, og vurderer enhver klinisk erfaring som nettopp det.

– Har ikke ledelsen klart å kommunisere dette godt nok?

– Det er mulig vi ikke har vært tydelige nok. Studentene har en hektisk arbeidsdag hvor mye av klinikkjenes-ten blir målt i hva de har gjort, og om

de har gjort det mange nok ganger. Selv om vi i ledelsen ser vel så mye på kvalitet og selvstendighet når vi bedømmer studentene, går det en jungaltelegraf som overdriver viktigheten av å ha gjennomført et visst antall kroner, broer og fyllinger.

– Legger lærere og instruktører for mye vekt på slike krav?

– Det kan nok være at viktigheten av disse blir betont litt for mye. Kravene er viktige, men må ikke legge hindringer i veien for utveksling. Internasjonalisering er svært viktig. Studentene reiser ut og skaffer seg erfaring, samtidig som det gjør vårt samarbeid med utlandet mye enklere. I realiteten etableres de gode relasjonene når studentene er ute. Derfor må vi lempe litt på kravene hva antallet arbeider angår.

– Hva gjør dere for å øke interessen for utveksling?

– Vi går ut med mer informasjon. Ingen skal være i tvil om at det å reise ut er fullverdig med å tilbringe tiden hjemme. Og det må ikke være for stort fokus på kravet om antall arbeider; dette må vi kommunisere tydelig i samarbeid med de som underviser på klinikken.

Vi går også ut og spør studentene om hva vi kan gjøre for å legge forholdene bedre til rette.

Alle utvekslingsavtalene vi har blir revidert hvert annet år, og der de ikke får noe læringsutbytte blir avtalene avsluttet eller lagt på is. Vi må signa-

lisere for studentene viktigheten av utveksling og internasjonale relasjoner, og vi må opprette avtaler med interessante samarbeidspartnere.

Det er også viktig å kommunisere at ordinær eksamen i utvekslingsperioden er skriftlig og kan tas på utvekslingsstedet. Mye av undervisningen her hjemme er gjort elektronisk tilgjengelig; alt studentene behøver er tilgang på PC.

– Så i praksis kan de følge undervisningen ved fakultetet fra utlandet?

– Det er riktig. En del forelesere legger også ut forelesningen som podcast, slik at den verbale presentasjonen er elektronisk tilgjengelig for studentene hvor de enn måtte befinne seg. Har man forelesninger på Power Point og podcast tilgjengelig, har man alle forutsetninger for å kunne følge undervisningen. Vi oppfordrer alle våre lærere til å legge ut forelesningene elektronisk på en eller annen måte.

– Finnes det planer om å opprette utvekslingsavtaler med USA?

– Der ligger vi i startgropa. Representanter for universitetet skal om ikke lenge reise til USA for å undersøke muligheten for studentutveksling. Erfaring viser at en slik avtale vil bli populær blant studentene. Vi har lang og god erfaring med USA når det gjelder forskersamarbeid, så det burde ligge til rette også for studentutveksling.

Vi har også store forhåpninger til den nye avtalen vår i Ankara. De har

Professor Morten Rykke oppfordrer til utveksling.

en utdanning som på mange områder ligger på nivå med vår, og tyrkerne er i utgangspunktet veldig velvillig innstilt til samarbeid mot Europa. Det er helt klart at studentene våre vil ha stort utbytte av et opphold der, siden de har en helt annen odontologisk problemstilling enn den vi har. Studentene får gjort mye kirurgi og periodonti, og får se et helt annet sykdomspanorama.

– Et annet land som gir våre studenter en fantastisk faglig erfaring er Sør-Afrika, og da særlig innen kirurgi. Der ser de primærkaries, og får erfaring i å behandle akuttpasienter. Ved siden av å være et eksotisk land å reise til, er Sør-Afrika et land hvor studentene får gjort mye klinisk arbeid.

Vi kunne godt tenke oss å utvide området for utveksling, men først vil vi arbeide for å gjøre de avtalene vi har enda mer attraktive. Vi må sørge for at

studentene blir tatt godt vare på dit de kommer, og at de blir satt til å gjøre meningsfylt arbeid, avslutter Rykke.

Oslo populært blant utenlandsstudentene

Det odontologiske fakultet i Oslo er et yndet mål for utvekslingsstudenter fra Europa. Mellom seks og ti utenlandske studenter finner veien hit hvert semester.

Klinisk erfaring

Sergej Naumovski og Eugenij Pop Acev fra Makedonia har vært her i to måneder, Felix Winter fra Tyskland i fire uker. Alle tre blir her til jul, og trives godt ved fakultetet.

– Undervisningen her er veldig god, sier Eugenij. Vi får mye klinisk erfaring, og alt er godt organisert.

I Norge får studentene i stor utstrekning jobbe med egne pasienter, noe som ikke er like vanlig rundt om i Europa.

– I Tyskland er det vanlig å måtte finne sine egne pasienter, forteller Felix. Det slipper vi her, og det gjør hverdagen enklere.

Utvider horisonten

De tre tror at den gode kvaliteten på undervisningen i Norge er hovedårsaken til at tannlegestudentene her hjemme nøler med å dra på utveksling

Det odontologiske fakultet i Oslo har per i dag 11 utvekslingsavtaler med 10 forskjellige land

Frankrike
University of Montpellier
University Paris Decartes

Irland
Trinity College, University of Dublin

Latvia
Riga Stradin University

Makedonia
Sts. Cyril and Methodius' University, Skopje

Spania
University of Granada

Sverige
Karolinska Institutet, Stockholm

Sør-Afrika
The University of the Western Cape, Cape Town

Tyrkia
University of Ankara

Tyskland
Dresden University of Technology

Wales
Cardiff University

til utlandet. I tillegg til frykten for kommunikasjonsproblemer.

– For oss som kommer til Norge er ikke språket et problem, sier Eugenij. Alle pasientene her snakker engelsk.

De tre mener at nivået på utdannelsen i deres respektive hjemland også er god, men at det tilfører studiene en ekstra dimensjon å dra utenlands.

– Hvilket utbytte har dere av å studere en periode utenfor hjemlandet?

– Det beste er å bli kjent med en annen kultur, sier Sergej. Etablere nye

kontakter, samarbeide med nye mennesker, erfare noe nytt. Da åpner det seg muligheter og man får nye ideer.

– Siden det er for få tannleger i Norge, kan det hende vi kommer tilbake når vi er ferdig utdannet, skyter Eugenij inn. Vi kan jobbe her i et par år, og så reise hjem igjen. Eller kanskje vi blir? Livet er uforutsigbart, sier han ettertenksomt.

Tone Elise Eng Galåen